



НАЦІОНАЛЬНА СЛУЖБА ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
(НСЗУ)

просп. Степана Бандери, 19, м. Київ, 04073, тел.: (044) 426-67-77, (044) 290-06-91

E-mail: info@nszu.gov.ua, сайт: www.nszu.gov.ua, код згідно з ЄДРПОУ 42032422

від _____ 20__ р. № _____

На № _____ від _____ 20__ р.

Закладам охорони здоров'я
(за списком)

З метою забезпечення єдиного підходу до обліку в електронній системі охорони здоров'я (далі - ЕСОЗ) послуг за класами «Магнітно-резонансна томографія» та «Магнітно-резонансна томографія з контрастуванням», удосконалення єдиних підходів до їх оплати, а також забезпечення відповідності зареєстрованих в ЕСОЗ даних фактично виконаному обсягу дослідження надаємо роз'яснення щодо визначення одного дослідження, анатомічних ділянок, їх суміжності та правил вибору кодів спостережень під час формування діагностичного звіту.

У цьому роз'ясненні терміни вживаються в такому значенні:

Сеанс магнітно-резонансного сканування (МР-сканування) та або КТ-сканування – організаційно та технологічно цілісний процес проведення магнітно-резонансної томографії (МРТ) та/або магнітно-резонансної ангіографії (МРА) та/або комп'ютерної томографії (КТ) та/або комп'ютерної ангіографії одному пацієнту, у межах якого послідовно виконуються один або декілька протоколів сканування однієї чи декількох анатомічних ділянок відповідно до клінічних показань. Зміна анатомічної ділянки, протоколу сканування, положення пацієнта або приймальної котушки, а також введення контрастної речовини та виконання постконтрастних серій не є підставою для визначення нового сеансу сканування, якщо такі дії є послідовними складовими запланованого комплексу досліджень.

Одне дослідження для цілей обліку – це сукупність МРТ та/або МРА та/або КТ сканувань, виконаних одному пацієнту в межах одного сеансу сканування. Таке дослідження може включати один або декілька послідовно виконаних протоколів сканування однієї, двох або більше анатомічних ділянок, у тому числі суміжних або несуміжних.

Наприклад: пацієнту виконано МРТ голови, МРТ шийного відділу хребта та МРТ таза, виконані послідовно в межах одного запланованого сеансу, — це одне МРТ-дослідження для цілей обліку, яке включає три анатомічні ділянки та три відповідні протоколи сканування.

Анатомічна ділянка — це визначена анатомічна зона тіла, в межах якої розташовані органи, структури або їх комплекси, дослідження яких відповідно до переліку кодів спостережень віднесено до однієї анатомічної ділянки. Належність конкретного МРТ/МРА-дослідження до анатомічної ділянки визначається не лише



назвою окремого органу або структури, зазначеної в назві коду спостереження, а відповідно до анатомічної ділянки, до якої цей код віднесено згідно з таблицею 1. Таким чином, виконання досліджень різних органів або структур, коди яких відповідно до таблиці 1 додатку належать до однієї анатомічної ділянки, для цілей обліку розглядається як одне дослідження однієї анатомічної ділянки, якщо інше не передбачено відповідним комбінованим кодом або правилами обліку.

Суміжні анатомічні ділянки – це дві різні анатомічні ділянки, які безпосередньо анатомічно межують між собою та для яких з урахуванням особливостей виконання МРТ/МРА визначено можливість їх послідовного дослідження в межах одного дослідження. Для цілей обліку суміжними вважаються виключно комбінації анатомічних ділянок, наведені в таблиці 2 додатку. Наявність анатомічної близькості або часткового потрапляння сусідньої структури в поле сканування сама по собі не є підставою для реєстрації дослідження двох анатомічних ділянок. Кожна з анатомічних ділянок має бути фактично досліджена в обсязі, достатньому для отримання діагностичної інформації щодо відповідної ділянки відповідно до застосованого протоколу дослідження.

Несуміжні анатомічні ділянки – це дві різні анатомічні ділянки, комбінація яких не включена до переліку суміжних анатомічних ділянок, наведеного в таблиці 2. Для цілей обліку всі комбінації двох різних анатомічних ділянок, які відсутні в таблиці 2, вважаються несуміжними незалежно від відстані між ними або можливості їх дослідження під час одного відвідування пацієнта.

Щодо обліку досліджень за класами «Магнітно-резонансна томографія» та «Магнітно-резонансна ангіографія» в ЕСОЗ

Дослідження за цими класами обліковуються ЕМЗ «Діагностичний звіт» та «Спостереження». Наголошуємо, що код спостереження, зазначений у діагностичному звіті, має відповідати фактично виконаному дослідженню з урахуванням анатомічної ділянки, сторони дослідження, застосування контрастування та обсягу виконаного діагностичного протоколу. Кількість зареєстрованих кодів спостережень може не бути тотожною кількості фактично виконаних МРТ/МРА-досліджень або кількості анатомічних ділянок.

Під час обліку враховується фактично виконаний обсяг дослідження та належність зареєстрованих кодів до відповідних анатомічних ділянок згідно з таблицею 1 та їх суміжності згідно з таблицею 2.

Дослідження одного або декількох органів чи анатомічних структур, коди спостережень яких відповідно до таблиці 1 належать до однієї анатомічної ділянки, вважається одним дослідженням незалежно від кількості зареєстрованих кодів спостережень.

Винятком є одночасне виконання повноцінних діагностичних протоколів МРТ та МРА однієї анатомічної ділянки, облік яких здійснюється відповідно до окремого правила, наведеного нижче.

Приклади:

- якщо зареєстровано два окремі коди спостережень, що відповідно до таблиці 1 належать до двох різних суміжних анатомічних ділянок, така комбінація для цілей обліку вважається одним МРТ/МРА-дослідженням двох суміжних анатомічних ділянок незалежно від того, відображено виконаний обсяг одним комбінованим або декількома окремими кодами спостережень;
- якщо зареєстровано два окремі коди спостережень, що відповідно до таблиці 1 належать до двох різних НЕсуміжних анатомічних ділянок, така комбінація для цілей обліку вважається одним МРТ/МРА-дослідженням двох НЕсуміжних анатомічних ділянок незалежно від того, відображено виконаний обсяг одним комбінованим або декількома окремими кодами спостережень;
- якщо для однойменної анатомічної структури зареєстровано два окремі коди спостережень, один з ознакою «права», а другий — «ліва», для цілей обліку така комбінація вважається одним двобічним дослідженням, а не двома окремими дослідженнями.

Наголошуємо, що під час формування діагностичного звіту в ЕСОЗ необхідно обирати код спостереження, який найбільш повно та точно відповідає фактично виконаному обсягу дослідження. Якщо для фактично виконаного обсягу дослідження передбачено комбінований код спостереження, що повністю відповідає цьому обсягу, застосовується саме комбінований код.

Зокрема, це стосується випадків, коли комбінований код:

- містить ознаку «двобічна»;
- охоплює дві суміжні анатомічні ділянки;
- охоплює декілька органів або структур, що входять до визначеного комбінованого дослідження;
- передбачає виконання МРТ та МРА відповідної анатомічної ділянки;
- передбачає виконання дослідження без контрастування та з контрастуванням.

Якщо відповідного комбінованого коду не передбачено, фактично виконаний обсяг дослідження може бути відображений декількома окремими кодами спостережень відповідно до правил, наведених нижче. Одночасна реєстрація комбінованого коду та окремих кодів його складових не допускається, оскільки це призводить до дублювання в ЕСОЗ одного й того самого фактично виконаного обсягу дослідження.

1. МРТ з внутрішньовенним контрастуванням

МРТ з внутрішньовенним контрастуванням за потреби може включати сканування, виконане до введення контрастної речовини (нативний етап), та сканування після її введення (постконтрастний етап), якщо вони виконані в межах одного МРТ-дослідження відповідної анатомічної ділянки.

Якщо для відповідної анатомічної ділянки передбачено код спостереження, назва якого містить ознаку «без контрастування та з контрастуванням», у разі виконання нативного та постконтрастного етапів застосовується саме цей код. У такому випадку окрема реєстрація коду МРТ без контрастування тієї самої анатомічної ділянки як самостійного дослідження не здійснюється, якщо нативний етап був складовою одного МРТ-дослідження з внутрішньовенним контрастуванням.

2. Двобічне МРТ/МРА-дослідження однойменної анатомічної структури

Правило застосовується до МРТ без контрастування, МРТ з контрастуванням та МРА. Двобічне дослідження однойменної анатомічної структури може бути відображено в ЕСОЗ:

- одним комбінованим кодом спостереження, назва якого містить ознаку «двобічна»;
- двома окремими кодами спостережень для тієї самої анатомічної структури, один із яких містить ознаку «права», а другий — «ліва», якщо відповідного комбінованого коду не передбачено.

Якщо для фактично виконаного двобічного дослідження передбачено код спостереження з ознакою «двобічна», застосовується саме цей комбінований код. Одночасна реєстрація комбінованого коду з ознакою «двобічна» та окремих кодів з ознаками «права» та/або «ліва» для тієї самої анатомічної структури не допускається.

3. МРТ/МРА двох різних суміжних анатомічних ділянок

У разі виконання МРТ/МРА двох різних суміжних анатомічних ділянок дослідження може бути відображено:

- одним комбінованим кодом спостереження, назва якого охоплює обидві фактично досліджені анатомічні ділянки;
- двома окремими кодами спостережень, кожен з яких відповідає одній із фактично досліджених анатомічних ділянок, якщо відповідного комбінованого коду не передбачено.

Якщо для фактично виконаного дослідження передбачено комбінований код, що охоплює обидві суміжні анатомічні ділянки, застосовується саме комбінований код. Одночасна реєстрація комбінованого коду та окремих кодів однієї та/або обох анатомічних ділянок, що входять до його складу, не допускається.

4. МРТ/МРА двох різних несуміжних анатомічних ділянок

У разі виконання МРТ/МРА двох різних несуміжних анатомічних ділянок кожне фактично виконане дослідження відображається відповідним кодом спостереження. Якщо для конкретного дослідження двох несуміжних анатомічних ділянок передбачено один комбінований код спостереження, що повністю відповідає фактично виконаному обсягу, застосовується цей комбінований код. Одночасна реєстрація комбінованого коду та окремих кодів анатомічних ділянок, які вже охоплені цим кодом, не допускається.

5. МРТ/МРА трьох різних анатомічних ділянок

Кількість досліджень у разі виконання МРТ/МРА трьох різних анатомічних ділянок визначається з урахуванням належності таких ділянок до суміжних або несуміжних відповідно до таблиці 2 та правил обліку, установлених цим роз'ясненням. Якщо для фактично виконаного обсягу передбачено один комбінований код спостереження, назва якого охоплює всі три фактично досліджені анатомічні ділянки, застосовується такий комбінований код. Одночасна реєстрація такого комбінованого коду та окремих кодів однієї, двох та/або трьох анатомічних ділянок, що входять до його складу, не допускається.

6. Одночасне виконання МРТ та МРА однієї анатомічної ділянки

У разі одночасного виконання МРТ та МРА однієї анатомічної ділянки окремий облік МРТ та МРА допускається за умови фактичного виконання повного діагностичного обсягу кожного з відповідних досліджень. Облік здійснюється:

- одним комбінованим кодом спостереження, якщо такий код передбачає одночасне виконання МРТ та МРА відповідної анатомічної ділянки;
- окремими кодами МРТ та МРА — якщо відповідного комбінованого коду не передбачено.

За наявності комбінованого коду, що повністю охоплює виконані МРТ та МРА, застосовується саме комбінований код. Одночасна реєстрація комбінованого коду та окремих кодів МРТ та/або МРА тієї самої анатомічної ділянки не допускається.

Щодо змін обліку досліджень з Комп'ютерної томографії

Облік досліджень за класами «Комп'ютерна томографія» та «Комп'ютерна томографія без контрастування» залишається без змін та здійснюється відповідно до правил, наведених у Наказі НСЗУ від 15.05.2026 № 377 «Про встановлення алгоритмів і правил щодо визначення послуг за пакетами медичних послуг в рамках програми медичних гарантій» (зміни від 14.08.2026 №620).

Звертаємо увагу, що за наявності комбінованого коду, який повністю охоплює анатомічні ділянки досліджені під час одного КТ-дослідження, застосовується саме такий комбінований код. Одночасна реєстрація комбінованого коду та окремих кодів КТ тієї самої анатомічної ділянки не допускається.

Щодо обліку в ЕСОЗ проведеного дослідження, зокрема з анестезіологічним забезпеченням

З метою забезпечення коректного обліку послуг з комп'ютерної томографії та магнітно-резонансної томографії, а також їх подальшої оплати, звертаємо увагу на необхідність належного внесення електронних медичних записів (ЕМЗ) до електронної системи охорони здоров'я.

Для кожного окремого КТ/МРТ-дослідження необхідно створити окремий епізод медичної допомоги типу «Діагностика», в межах якого мають бути сформовані відповідні ЕМЗ:

1. Взаємодія лікаря, який проводить КТ/МРТ, із зазначенням посилання на діагноз, визначений ініціатором направлення.
2. ЕМЗ «Діагностичний звіт», який створює лікар, що виконав КТ/МРТ-дослідження. У діагностичному звіті зазначаються результати проведеного дослідження та висновок. За наявності відповідних кодів спостереження також створюється ЕМЗ «Спостереження» із зазначенням відповідних кодів і результатів та долучається до діагностичного звіту.
3. У разі залучення лікаря-анестезіолога для проведення знеболення під час КТ/МРТ-дослідження лікар-анестезіолог створює окрему взаємодію, в якій відображає

проведену консультацію, та ЕМЗ типу «Процедура» із зазначенням відповідного коду проведеного знеболення.

Таким чином, кожне окреме КТ/МРТ-дослідження має бути відображене в окремому епізоді медичної допомоги типу «Діагностика», який містить:

- одну взаємодію – якщо лікар-анестезіолог до проведення дослідження не залучався, або дві взаємодії – дослідження проводилося із залученням лікаря-анестезіолога;
- ЕМЗ «Діагностичний звіт» та, за наявності відповідних кодів, ЕМЗ «Спостереження», у яких фіксуються результати проведеного КТ/МРТ-дослідження;
- ЕМЗ «Процедура» із зазначенням відповідного коду знеболення – у разі його проведення.

Щодо обґрунтованості призначення МРТ/МРА/КТ-досліджень та дотримання клінічних показань до їх проведення

Особливу увагу слід звернути на обґрунтованість призначення МРТ/МРА-досліджень та дотримання клінічних показань до їх проведення. Обсяг призначеного дослідження має відповідати клінічному стану пацієнта, меті діагностики та інформації, зазначеній в електронному направленні.

НСЗУ здійснюватиме моніторинг обґрунтованості призначення та виконання МРТ/МРА/КТ-досліджень. Зокрема, аналізуватимуться електронні направлення, обсяг призначених та фактично проведених досліджень, відповідність інформації, зазначеної в електронних направленнях, даним діагностичних звітів і фактично проведеному обсягу дослідження, а також інформація про лікарів, які створюють відповідні направлення.

У зв'язку з цим просимо забезпечити належне оформлення електронних направлень, дотримання клінічних показань до проведення МРТ/МРА/КТ-досліджень та коректний облік фактично наданих послуг в ЕСОЗ.

Пріоритет діяльності НСЗУ – ефективна реалізація програми медичних гарантій в інтересах усіх пацієнтів, щоб кожен мав доступне та належне лікування.

Працюємо разом заради Перемоги України та здоров'я наших людей!

Додаток: на 2 арк., в 1 прим.

В.о. Голови

Олександр РЯБЕЦЬ